

90601-A/31/2021.

**Csongrád-Csanád Megyei Területi Gyermekvédelmi
Szakszolgálat**

6726 Szeged, Bal fasor 6.

Telefon: +36 (62) 432 032

Telefax: +36 (62) 543 252

Hivatali kapu: cscsmtegysz ; KRID: 269408995

E-mail: info@csmtegyesz.hu

Web: www.csmtegyesz.hu

S Z A K S Z O L G Á L A T
S Z A K M A I P R O G R A M

2021.

Tartalomjegyzék

1. A szolgáltató intézmény adatai	3. oldal
2. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői	4. oldal
3. Szolgáltatás célja, feladata, alapelvei	5. oldal
III.1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása	8. oldal
III.2. Az intézményen belüli és intézményekkel történő együttműködés módja	9. oldal
4. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége	10. oldal
IV.1. A Szakszolgálat szervezeti felépítése és az egyes szervezeti egységek által biztosított feladatellátás bemutatása	10. oldal
Csongrád-Csanád Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság	10. oldal
Gyermekvédelmi gyámok	12. oldal
Ügyfélszolgálat	17. oldal
Örökbefogadás	19. oldal
IV.2. Egyéb, a Szakszolgálathoz tartozó feladatellátás bemutatása	24. oldal
Közvetítői (mediációs) eljárás	24. oldal
A kríziskezelő szolgáltatás	25. oldal
5. Az ellátás igénybevételének módja	26. oldal
6. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	26. oldal
7. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái	26. oldal
8. A Szakmai Programhoz csatolandó mellékletek	32. oldal

I. A szolgáltató intézmény adatai

Az intézmény neve:	Csongrád-Csanád Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
Az intézmény székhelye:	6726 Szeged, Bal fasor 6.
A költségvetési szerv közfeladata:	a Gyvt. 15. § (3) bekezdése c) pontja szerinti területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás
A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:	889900 M.n.s. egyéb szociális ellátás bentlakás nélkül
A költségvetési szerv alaptevékenysége:	területi gyermekvédelmi szakszolgálat feladatainak ellátása
A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:	095020 Iskolarendszeren kívüli egyéb oktatás, képzés; 104041 Területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás
Elérhetősége:	Telefon: 62/432-032 Telefax: 62/543-252
E-mail:	info@csmtegyesz.hu
Honlap:	www.csmtegyesz.hu

II. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

A Szakszolgálat működésének középpontjában azok a gyermekek, fiatalok és fiatal felnőttek állnak, akik esetében intézményes segítség szükséges a veszélyeztetettségük megelőzésére és megszüntetésére, a hiányzó szülői gondoskodás pótlására.

Az intézményi lehetőségek keretében a családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, korához és szükségleteihez igazodó törvényes képviselőt, gondozását, nevelését, egészséges személyiségfejlődését kell szolgálni a jogszabályi kötelezettségek betartásával.

Minden tevékenységünkben és megnyilvánulásunkban figyelembe kell venni a gyermeknek a „mindenekfelett álló” legjobb érdekét, és a törvényben elismert jogait.

Fontos, hogy a gyermeket (fiatal felnőttet) segítsük abban, hogy meggyőződve saját értékeiről, tanulja meg elfogadni és becsülni önmagát és másokat.

A sorrend: befogadni, elfogadni, együttműködést elérni, lehetőségeket biztosítani. Céltudatosan, körültekintően, módszeresen kell közelítenünk a „*gyermeket attól ami, ahhoz, ami lehetne*”, figyelemmel körülményeinek jobbá tételére, lehetőségeinek jobb kihasználására.

Az intézmény fegyelme, dolgozóinak együttműködése, közös eredményei, az intézmény szervezettsége és egységes arculatának kialakítása segíti a dolgozókat, az együttműködő partnereket és a kliensek azonosulási képességét, a tevékenységünk társadalmi elismertségét, önbecsülésünk fenntartását.

A minőségi munka biztosításának első lépcsőfoka a lelkiismeretes mindennapi tevékenység. További követelmény, hogy a működés átlátható, leírható, elemezhető és visszaellenőrizhető legyen.

Az intézményvezetőnek, mint az intézmény egyszemélyi felelős vezetőjének a feladatait az erre vonatkozó jogszabályok határozzák meg. A szakszolgálati működtetéssel kapcsolatos feladatokat a szakszolgálati Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság vezetője e tevékenységgel kapcsolatban teljes felelősséggel segíti. Az intézményvezető hivatalos elfoglaltsága, akadályoztatása, szabadsága, betegsége esetén helyettesi feladatokat lát el.

A Szakszolgálat PR és kommunikációs stratégiája biztosítja a közérdekű információk teljes körű nyilvánossá tételét és hozzáférhetőségét, egyben ügyel a személyiségi jogok, az adatvédelmi előírások, a hivatali titoktartás betartására és betartatására.

A Szakszolgálat egészségének Szakmai programja intézményi szintű, átfogó Szakmai program, amely tartalmazza az egyes szakmai szolgáltatásokra készített és elfogadott szolgáltatás-specifikus elemeket is.

III. A szolgálat célja, feladata, alapelvei

a) A Szakszolgálat szakmai szolgáltatásainak célja

- A gyermekek szakmai támogatása abban, hogy minél rövidebb idő alatt visszatérhessenek hazagondozás keretében a saját (vérszerinti) családjukba.
- Amennyiben a vérszerinti családba történő visszatérésnek nincs lehetősége, úgy a gyermekek tartós, családi elhelyezésben részesítése (örökbefogadás, nevelőszülői család, gyermekotthon).
- A gyermek testvéreivel együtt történő elhelyezése és gyermekvédelmi gyámra történő javaslatétel kiemelt fontossága.
- A gyermek és szülei kapcsolatának elősegítése, erősítése.
- A gyermekek beutalásának ideje alatt jogaik és érdekeik képviselője, azok védelme.
- Nagykorúság elérése után az önálló életvitel kialakítása kapcsán javaslat az utógondozásra.

b) A Szakszolgáltatás célmeghatározásából eredő feladatok

A Szakszolgálat a gyermekvédelmi szakellátás keretében a következő gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységeket végzi.

➤ A gyermekek elhelyezésével kapcsolatos feladatok:

- a gyermek személyiségvizsgálata,
- szakvélemény készítése,
- elhelyezési javaslat a gyámhivatalok részére,
- egyéni elhelyezési terv elkészítése,
- az ideiglenes elhelyezési feladatokat is ellátó nevelőszülők és gyermekotthonok kijelölése,
- elhelyezési konzultáció keretében a gyermek elhelyezési javaslatának megvitatása, kapcsolattartási javaslat konszenzuson alapuló kialakítása.

➤ A gyermekek gyámságával kapcsolatos feladatok:

- gyermekvédelmi gyámi, helyettes gyermekvédelmi gyámi és eseti gyámi hálózatot működtetése,
- gyermekvédelmi gyámi jogkörben az egyes gyermek gyámságával kapcsolatos feladatok ellátása,
- helyettes gyermekvédelmi gyámi jogkörben a gyermekvédelmi gyám tényleges (szabadság, betegség, tartós hivatalos távollét) akadályoztatása esetében a helyettesítésről való gondoskodás biztosítása,
- eseti gyámi jogkörben a gyámhatósági kirendelés alapján egy adott ügyre vonatkozóan a törvényes képviselőt ellátása,

- vagyonekezelő eseti gyámként a gyámhatóság kirendelése alapján adott ügyre vonatkozó vagyonekezelői feladatok –szakmai kompetenciától függő - ellátása.

➤ **A gyermekek örökbefogadásával kapcsolatos feladatok:**

- a gyermek örökbe fogadhatóvá nyilvánításával kapcsolatos feladatok,
- nyilvántartás vezetése minden örökbefogadáshoz tartozó eset kapcsán,
- az örökbe fogadni szándékozók alkalmassági vizsgálata,
- az örökbe fogadni szándékozók tájékoztatása, felkészítése,
- a gyermek titkos vagy nyílt örökbefogadásának előkészítése,
- a megvalósult örökbefogadás után követése,
- az örökbefogadás előtti tanácsadás ellátása és örökbefogadási tanfolyamok szervezése
- örökbefogadó szakmai team működtetése.

➤ **A nyilvántartással kapcsolatos feladatok:**

- nyilvántartás vezetése:
 - o az elhelyezett gyermekről és az üres férőhelyekről,
 - o valamennyi szakellátási formát érintően a gondozási napokról,
 - o az ideiglenes hatályú elhelyezési feladatokat is ellátó nevelőszülőkről és gyermekotthonokról,
 - o az örökbe fogadhatóvá nyilvánított, illetve örökbe fogadható gyermekekről, valamint az örökbe fogadható gyermekre váró szülőkről,
 - o a gyermekvédelmi gyámi, helyettes gyermekvédelmi gyámi, eseti gyámi és eseti vagyonekezelő gyámi feladatokat ellátható személyekről,
- egyes, jogszabályban meghatározott esetekben, kérelemre történő adatszolgáltatás biztosítása,
- egyes nyilvántartási adatok kapcsán a gyámhivatal és a felettes hatóságok részére történő rendszeres tájékoztatás biztosítása,
- statisztikai adatok gyűjtése, kezelése, jogszabály szerint történő továbbítása,
- ügyeleti szolgálat működtetése (diszpécser szolgálat működik napi 24 órában, hétvégén és ünnepnapokon is).

➤ **A gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszer működésével kapcsolatos feladatok:**

A szakszolgálat gyermekvédelmi ügyintézői munkakörben foglalkoztatott munkatársai, a gyermekvédelmi gyámok és helyettes gyermekvédelmi gyámok, valamint a megyei gyermekvédelmi szakértői bizottság munkatársai az adatok átadását a „Gyermekeink

védelmében elnevezésű informatikai rendszer” használatával teljesítik, és a gyámhatóság felé is ennek alkalmazásával szolgáltatnak adatot.

A tevékenységadminisztrációs fejlesztés a szakmai tevékenységek során egységes informatikai támogatást kap, ami lehetővé teszi a törvény által meghatározott adminisztrációt igénylő szakmai tevékenységek esetében a rögzítendő adatok kérdéseinek összegyűjtését, rendszerbe szedését, minőségi és statisztikai mutatóinak folyamatokhoz kapcsolását. A szoftver képes a folyamathierarchia megjelenítésére, az egyes be- és kimeneti pontok ábrázolására, az információs dokumentumok, felelősök és munkafázisok listázására, grafikus felületén pedig egyik folyamatábrából a másikba juthatunk a kapcsolódási pontokon keresztül.

➤ **A szaktanácsadással kapcsolatos feladatok:**

A területi gyermekvédelmi szakszolgálat szolgáltatási, szervezési, tanácsadói és szakértői feladatokat végez. Ezen belül:

- javaslatot készít a szakellátás fejlesztésére,
- erősíti a tudományos munka gyakorlati alkalmazását,
- szakmai segítség nyújt a személyes gondoskodásra irányuló szakfeladatok ellátásához.
- utógondozói ellátások megszervezésében történő közreműködés.

➤ **A közvetítői eljárással kapcsolatos feladatok:**

A területi gyermekvédelmi szakszolgálat a gyámhatósági eljárásban a családjában élő vagy a nevelésbe vett gyermek érdekében tekintettel elrendelt vagy a szülők kérelmére biztosított közvetítői eljárás esetén – a szülők egymással, illetve a gyermekkel való megfelelő együttműködésének kialakítása érdekében – közvetítőt biztosít. A közvetítő a területi gyermekvédelmi szakszolgálat, a gyámhatóság vagy a gyermekjóléti szolgálat, a gyermekjóléti központ székhelyén támogatott közvetítői eljárás keretében nyújt szolgáltatást az érintett szülő és gyermek számára.

➤ **A kríziskezelő szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos feladatok:**

Több gyermek áldozattá válása, vagy a gyermek áldozattá válásának több gyermekre vonatkozó jelentős hatása esetén a gyermekeket ért trauma feldolgozása és az ellátást biztosító szakemberek tevékenységének támogatása érdekében kríziskezelő szolgáltatást nyújtása.

c) A Szakszolgálat szakmai szolgáltatásainak alapelvei

- az intézmény szakmai függetlensége,

- az intézmény szakmai szolgáltató jellege,
- az intézmény nyitottsága, átláthatósága,
- a szakmai szolgáltatások színvonalának biztosítása, a gyermek mindenekfelett álló érdekének figyelembe vétele,
- a diszkrimináció tilalma,
- az együttműködés alapelve (minden gyermekvédelmi szolgáltatóval és szolgáltatással, a kliensekkel és azok hozzátartozóival).

A Szakszolgálat szakmai programját alapvetően meghatározza:

- az Alapító okiratban rögzített feladat- és feltételrendszer, valamint az ott megfogalmazott szakmai és a költségvetési önállóság mértéke;
- a jogszabályok előírásai és az azokhoz kapcsolódó szakmai feladatok;
- a fenntartó szakmai koncepciója, a lehetőségek biztosítása az Európai Unió normáinak átvételére, a kiegészítő források pályázására, a civil segítőkészség felhasználására;
- a vezetői munkakörben foglalkoztatottak előző években végzett munkássága, eredményei, az ezekben rejlő lehetőségek;
- az egyes munkacsoportok és az azokat alkotó munkatársak szakértelme, véleménye és közreműködése.

A Szakszolgálat küldetése:

Alkotó módon, minden érdekelt féllel együttműködésben szervezni és eredményesen működtetni mindazon intézményes gyermekvédelmi szakszolgáltatást, amelyeket Csongrád-Csanád megye lakossága a rászoruló gyermekek és családjaik védelmére, segítésére az elmúlt évszázad tapasztalatai, szellemi és anyagi erőforrásai révén létrehozta. Az intézmény tevékenységeivel szolgálni a gyámhivatalok jogszabályban meghatározott feladatainak ellátását.

III.1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

➤ a törvényes szabályozás szerinti intézkedések megtétele

- a Gyvt. 60-63. § szerinti, az ideiglenes hatállyal elhelyezett, a nevelésbe vett gyermekek gondozási helyének meghatározása és nevelésének-gondozásának szabályozása érdekében,
- az ideiglenes ellátást biztosító szakellátási helyekre történő javaslattétel, kijelölés érdekében,
- a gyermek örökbefogadásának, illetve a nevelésbe vett gyermek örökbe fogadhatóvá nyilvánításának és örökbeadásának szakmai előkészítése, az örökbefogadási eljárások lebonyolítása érdekében,

- a nevelésbe vett gyermekvédelmi gyámja, gondozója, egyéni program szerinti gondozási, nevelési tevékenységének segítése és szakmai ellenőrzése érdekében,
- az ideiglenes hatállyal elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek gyámsága érdekében,
- a szervezési és szaktanácsadási kötelezettségei végrehajtása érdekében.

➤ a Gyvt. 60-65. §-okban foglaltakon túl a Szakszolgálat

- eseti gyámi, vagyonkezelő eseti gyámi és helyettes gyermekvédelmi gyámi feladatkört lát el,
- a jogszabályban előírt nyilvántartásokat vezeti,
- ügyeleti szolgálatot működtet,
- működteti a gyermekvédelmi szakértői bizottságot,
- közvetítői (mediációs) eljárást biztosít,
- kríziskezeléssel kapcsolatos feladatokat (szerződés keretében) biztosítja.

III.2. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

A Szakszolgálatnak ismernie szükséges az illetékességi területükön működő, valamint a regionális és országos szinten működő intézményeket, amelyek munkájukat segíteni tudják, vagy a szakellátás rendszeréből hiányzó ellátást tudnak nyújtani.

Mind az állami fenntartású, mind a civil szféra és egyházak által fenntartott szervezetekkel és intézményekkel állandó, hivatalos kapcsolatot szükséges fenntartani a hatékony gyermekvédelmi szakellátás megvalósítása érdekében.

A következő szervezetekkel szükséges az állandó kapcsolat:

- EMMI
- Nemzeti Szociálpolitikai Intézmény
- Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal
- járási gyámhivatalok
- alapellátási intézmények
- egészségügyi intézmények
- oktatási intézmények
- rendőrség
- ügyészség
- bíróság

- szociális intézmények
- egyházak
- alapítványok
- civil szervezetek
- non-profit vállalkozások
- vállalkozások

IV. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

IV.1. A Szakszolgálat szervezeti felépítése és az egyes szervezeti egységek által biztosított feladatellátás bemutatása

- Csongrád-Csanád Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság
- Gyermekvédelmi gyámok
- Ügyfélszolgálat
- Örökbefogadás.

A. Csongrád-Csanád Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság

A nevelésbe vétel iránti eljárás során, valamint az ideiglenes hatályú elhelyezést követően, illetve a gondozási hely megváltoztatása esetén a nevelési terv megfelelő kialakítása érdekében a kiskorú állapotát és szükségleteit több szakterület nézőpontjából szükséges alaposan felmérni.

A vizsgálat során a szükséges információkat beszerzi a társintézetektől, így a gyermekjóléti szolgálatok családgondozóitól, védőnőktől, házi gyermekorvosoktól, közoktatási szakemberektől, gyámhivataloktól és minden olyan kompetens személytől, aki a gyermekkel kapcsolatban információval rendelkezik és adatot közölhet.

Az átfogó anamnézis, tényfeltáró helyzetfelmérés érdekében az iratanyag elemzésen túl, interjút készít a kísérőkkel, valamint magával a gyermekkel, ha az kora és személyiség állapota miatt lehetséges.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek esetében fontos konzultálni a befogadó nevelőszülővel, nevelőszülői tanácsadóval, gyermekotthon vezetővel, nevelővel. A gondozásukra – nevelésükre bízott kiskorú gyermek tekintetében annak személyiségállapotáról, egészségi állapotáról, családi kapcsolatairól, tanulmányi előmeneteléről szerzett tapasztalatokat, információkat célszerű beszerezni.

A nevelésbe vett gyermekek gondozási helyének megváltoztatása esetében szintén fontos tájékozódni a nevelőszülői tanácsadóval, gyermekotthon vezetővel, nevelővel. Az új gondozási hely megállapításánál kiemelt szerepe van annak a tapasztalati anyagnak, melyet a munkatársak észleltek a gyermek szakellátó rendszerben eltöltött idejéről.

A **gyermekorvosi** vizsgálat alkalmával a testi fejlettség felmérése és az esetleges betegségek megállapítása a szakmai prioritás. Különösen fontosak a korábbi betegségekről, aktuális betegségekről rendelkezésre álló igazolások, zárójelentések információs értéke. A vizsgálat nyomán friss adatokat szolgáltatnak a szomatikus állapotról, esetleges kezelést igénylő sérülésekről és tudatállapotról.

A **pszichológusi** vizsgálat alkalmával általános személyiségkép készül a gyermekről. Az előzményi adatok birtokában, a kísérőktől történt tájékozódás mellett, a pszichológus célzott beszélgetés útján, illetve szükség szerinti projektív tesztek felhasználásával tájékozódik az érzelmi és erkölcsi fejlettségről, személyes kötődésekről esetleges kóros lelki tünetekről.

A **családgyógyász** a lehető legszélesebb körből meríti információikat. Gyermekjóléti szolgálatok családgyógyászaitól, védőnőktől, házi gyermekorvostól, közoktatási szakemberektől, gyámhivataloktól és minden olyan kompetens személytől, aki a gyermekkel kapcsolatban adatot közölhet, igyekszik beszerezni a releváns iratokat. A szakértői bizottság együttműködésre törekszik, szoros munkakapcsolatokat épít és tart fenn a gyermek és családja sorsának alakulásában felelősen érintett valamennyi intézmény (gyermekjóléti szolgálatok, gyámhatóság, gyámhivatal, gondozási helyek) képviselőivel. Az átfogó anamnézis, tényfeltáró helyzetfelmérés érdekében az iratanyag elemzésen túl, interjút készít a kísérőkkel.

Elvégzi a gyermek szociális érettségének, eddigi mikro-és makro környezeteihez kapcsolódó viszonyainak vizsgálatát. Megállapítja, hogy e kapcsolatoknak milyen szerepe volt és van a gyermek fejlődésében, és véleményezi, hogy ezeknek milyen lehetséges kihatásai lehetnek a közeljövőben és távlatosan. A vizsgálati eredményekről írásos véleményt készít.

A **gyógynevelő** a speciális szükségletű gyermek vizsgálata kapcsán exploráció, megfigyelés, tesztelések, stb. során javaslatot tesz a megfelelő pedagógiai módszerek alkalmazására és az ellátási formára. Speciális szükségletű gyermekek vizsgálata esetén a szükséges feladatok meghatározásában, elvégzésében részt vesz. Javaslatot tesz a vizsgált gyermek szükségleteinek megfelelő pedagógiai módszerek alkalmazására.

A **pszichiáter szakorvos** megbízással dolgozik a szakértői bizottságban. A speciális szükségletű gyermekek vizsgálata esetén a pszichiáter szakorvos bevonása szükséges, melyet felkérés előz meg. Írásban történik az értesítése a gyermek aktuális állapotáról, a rendelkezésre álló dokumentumok a részére megküldésre kerülnek. A pszichiáter vizsgálat alapján rögzíti a neurológiai és pszichés státuszt, diagnózist állapít meg, és megfogalmazza a terápiára vonatkozó javaslatait. A vélemény tartalmazza a vizsgálat

során feltárt előzményeket, a személyiségről alkotott általános és pszichiátriai státust, az ismert betegségeket, a korábban szedett, vagy a továbbiakban a pszichiátriai kezeléshez szükséges szereket.

A gyermekvédelmi szakértői bizottságnak saját, önálló szakmai programmal rendelkezik.

B. Gyermekvédelmi gyámok

A gyermekvédelmi gyám beépül a gyámhivatalok és a gondozási hely közé, és mint a gyámhivatal meghosszabbított karja szakmai segítséget nyújt. A gyermekvédő intézetek – és ennek következtében az intézeti gyámság – megszüntetésével keletkezett vákuumot a jogalkotó a szakszolgáltatás feladatainak meghatározásával kívánta betölteni.

A nevelésbe vétel felülvizsgálatával kapcsolatban fontos feladatokat telepít a gyermekvédelmi szakszolgálathoz a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet. A felülvizsgálatokat a szakszolgáltatásnál foglalkoztatott szakember végzi el.

➤ *Gyermekvédelmi gyámok működése*

A gyermekvédelmi gyámok szakmai közösségét a gyermekvédelmi gyámi csoportvezető fogja össze.

A csoport tagjai havi rendszerességgel tartanak csoportértekezleteket, valamint szükség szerinti gyakorisággal esetmegbeszéléseket, szupervíziókat.

Fontos a gyermek legjobb érdekében, a gyermekvédelmi rendszer további szereplőivel /gyermekjóléti szolgálatok, gyámhivatalok/ történő jó együttműködés, amelyeket szakmai látogatások, szupervíziók erősítenek. A gyámhivatalokkal közösen megtartott értekezletek szintén segítik a szakmai együttműködést.

➤ *Gyermekvédelmi gyámi munka módszerei*

A családlátogatásoknak, a gyermekekkel történő négy szemközti beszélgetéseknek a bizalom, a segítősándék és az őszinteség jegyében kell megtörténnie. A gyermekeket fel kell világosítani jogaikról, kötelességeikről, lehetőségeikről.

A családlátogatások alkalmával minimális kötelezettség a legfontosabb gyámi teendők végrehajtásáról való tájékozódás (pl. zsebpénzpapír vezetése, hivatalos iratok megléte – TAJ kártya, közgyógyellátási igazolvány, személyi igazolvány vagy lakcímbejelentő, sőt indokolt esetben az utazást biztosító bérletszelvény).

A gyermekvédelmi gyámnak törekedni kell az objektív, befolyásoltságtól mentes információgyűjtésre.

➤ *Gyermekvédelmi gyámok feladatai*

1. A látogatáshoz, az ellenőrző és szakmai segítő, valamint tájékoztató tevékenységéhez kapcsolódó feladatok.

A gyermekvédelmi gyám feladatának ellátását – látogatásait - a gyermek, nevelésbe vételét követően kezdheti meg. Előfeltétele a kiskorú részére történő gyámrendelés. A gyermekvédelmi gyám hivatalból, vagy a gyámhivatal felkérésére félévente, kísérelő nélküli kiskorú esetében évente készít – ellenőrzése alapján – jelentést és abban megfogalmazza esetleges javaslatait. Az ellenőrző tevékenység célja elősegíteni a gyámhivatalt a döntés meghozatalában.

A gyermekvédelmi gyám a kirendelését követően 15 napon belül felkeresi a gyermeket a gondozási helyén, majd legalább havonta egyszer, 6 év alatti gyermek esetében kéthetente felkeresi a kijelölt gondozási helyen. A valós információk megszerzése érdekében törekedni kell az ítélőképessége birtokában lévő gyermekkel történő négy szemközti találkozásokra, amely a gyermek kérésére a saját gondozási helyén vagy más, semleges helyen is biztosítható. A gyermek számára biztosítja a telefonon történő elérhetőséget.

A látogatások alkalmával szerzett tapasztalatokat dokumentálni kell, és tájékoztatnia kell a gyámhivatalt a feltárt problémákról.

A gyermekvédelmi gyám segítséget nyújt a szükséges jognyilatkozatok megtételében.

A gondozóval folytatott konzultáció során tájékozódik:

- a gyermeki jogok érvényesítésének biztosításáról,
- a gyámhivatali határozatban foglaltak betartásáról,
- az egyéni elhelyezési valamint – az egyéni gondozási-nevelési tervben megfogalmazott feladatok megvalósulásáról,
- a gyermekkel kapcsolatos gondozási-nevelési feladatok ellátásáról, valamint a gyermek családi kapcsolatainak alakulásáról.

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben foglaltak szerint, részt vesz az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítésében.

2. A nevelésbe vétel felülvizsgálatával összefüggő feladatok

A gyámhivatal a nevelésbe vétel éves – 3 éven aluli gyermekek esetében féléves – felülvizsgálata során a gyermekvédelmi szakszolgálattól tájékoztatást kér. A szakszolgálat részéről a gyermekvédelmi gyám készíti el a felülvizsgálati javaslatot. A Szakszolgálatnak a gyámhivatal megkeresésére ennek hiányában félévente írásban tájékoztatnia kell a gyámhivatalt:

- a) a gyermekvédelmi gyám tevékenységéről,
- b) a gyermek és szülő kapcsolatának alakulásáról,

- c) a szülőnek a gondozó intézménnyel vagy személlyel történő együttműködéséről,
- d) a nevelésbe vételkor fennálló körülmények megváltozásáról,
- e) a nevelésbe vétel megszüntetésére vagy fenntartására vonatkozó javaslatáról,
- f) az elhelyezési terv fenntartásáról vagy módosításáról,
- g) a gondozási hely megváltoztatásáról, illetve, amennyiben ez szükséges, új gyermekvédelmi gyám kirendeléséről.

A 235/1997. (XII. 17.) kormányrendeletben előírtaknak megfelelően, a gyermekvédelmi gyám a felülvizsgálati javaslatait köteles a „TESZ-3” adatlapon vezetni a GYVR-ben.

3. A kapcsolattartással összefüggő feladatok

A kapcsolattartás biztosítása a gyermekvédelmi gyám kiemelt feladata. Történhet különböző helyszíneken így pl. a szakszolgálat hivatalos helyiségében, gondozási helyen vagy a szülő lakóhelyén.

Az egyéni elhelyezési tervek és a gyámhivatali határozatok pontosan meghatározzák a kapcsolattartás formáit, helyszínét és időtartamát. Erősíteni kell a szülő és a gyermek kapcsolatát, érzelmi kötődését a hazagondozás elősegítése érdekében.

A gyermekvédelmi gyám figyelemmel kíséri a szülő és a gyermek, valamint a gyermek más hozzátartozójával való kapcsolat alakulását és azt értékeli, továbbá szükség szerint segítséget nyújt a kapcsolattartásoknak a határozatban foglaltak szerinti lebonyolításához a gyermek hazagondozásának elősegítése érdekében.

4. Az örökbefogadással kapcsolatos feladatok

A gyermekvédelmi gyám, valamint a gondozó intézmény vagy személy jelzését követően, a Szakszolgálat a gyermek örökbe fogadhatónak nyilvánítását javasolhatja a gyámhivatal felé.

5. A gyermek oktatását biztosító nevelési-oktatási intézményekkel, a gyermek iskolai előmenetelével, magatartásának alakulásával, valamint az életpálya megválasztásával kapcsolatos feladatok

A gyermekvédelmi gyám eljár a gyermek iskolai beíratása, tanulói jogviszonyának, magántanulói jogállásának létesítése, megszüntetése ügyében. A gyermek oktatását biztosító intézményt a kinevezésétől számított 15 napon belül felkeresi és az erre illetékes munkatársakat tájékoztatja a gyermekkel összefüggő kérdésekről és az ő valamint a gondozási hely feladatairól, értesítési rendről. Az oktatási- nevelési intézménnyel kapcsolatot tart, figyelemmel kíséri a gyermek iskolai előre menetelét,

magatartását. Jognyilatkozatot tehet, szükség esetén kérelmezi a gyermek tanulási képességet érintő vizsgálatát.

6. A gyermekjóléti központtal történő együttműködéssel kapcsolatos feladatok, a vér szerinti család megismerése.

A gyermekvédelmi gyám a kirendelésétől számított lehető legrövidebb időn belül felkeresi a gyermekjóléti központ esetmenedzserét, aki az esetgazda. Együttműködésük meghatározza a gyermek vér szerinti családjába történő visszagondozás esélyeit. Együttműködésük kiterjed a gyermek minden élethelyzetére.

7. A gyermek szüleivel történő kapcsolatfelvétellel összefüggő feladatok.

A gyermekvédelmi gyám a szakellátásba utalt gyermek családgondozója. A kirendelését követő 30 napon belül felveszi a kapcsolatot a gyermek szüleivel és azt a nevelésbe vétel megszűnését követő 30 napig fenntartja. A szülők, más hozzátartozók, valamint a gyermekek kapcsolattartását figyelemmel kíséri, szükség esetén elősegíti. Segíti a gyermeket és a gondozóját a kapcsolattartás során felmerülő problémák megoldásában, szükség szerint pszichológus bevonásával.

A családgondozás érdekében feladata:

- a gyermek és családja közötti kapcsolattartás elősegítése,
- a gyermek felkészítése a családdal való találkozásra,
- szükség esetén a gyermeket a kapcsolattartás helyszínére kíséri,
- ha a szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás helyreállításához szükséges, akkor a találkozáson való részvétel,
- ha a szülő nem jelentkezik a szokásos módon, akkor az okok mielőbbi feltárása és a gyermekekkel való közlése,
- a gyámolt gyermek felkészítése a családba való visszakerülésre, illetve a lakóhely és iskolai környezetbe történő visszailleszkedés segítése,
- a hazakerülést követő teendőknél és életvitelnek a szülőkkal és a gyermekkel közösen történő tervezése.

Szükség esetén javasolja a kapcsolattartás formájának, helyszínének, időtartamának megváltozását. Ha a szülő vagy más hozzátartozó a gyermek vagy a gondozó sérelmére visszaél a kapcsolattartás jogával vagy magatartásával a gyermek nevelését, testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését veszélyezteti, kezdeményezi a gyámhatóságnál a kapcsolattartási jog korlátozását, a felügyelt kapcsolattartás elrendelését, a kapcsolattartás szüneteltetését vagy megvonását.

A gyámhivatalnak jelzi, ha a kapcsolattartás végrehajtása, biztosítása során vita keletkezik a gyermekvédelmi gyám, a kapcsolattartásra jogosult vagy a gyermek között.

8. A gondozási helyről engedély nélkül történő eltávozással kapcsolatos feladatok.

A gondozási helyről engedély nélkül eltávozott gyermeket – ha ismert, hogy hova távozott – visszaviszi a gondozási helyére, ellenkező esetben megteszi a gyermek felkutatásához szükséges intézkedéseket. Az ellátást nyújtóval együttműködésben megkísérli felkutatni a gondozási helyéről engedély nélkül eltávozott gyermek tartózkodási helyét. Részt vesz a gondozási helyre visszakerült gyermekkel folytatott beszélgetésen, melynek célja az engedély nélküli eltávozás okának és körülményeinek, valamint a távollét alatt történeteknek a feltárása.

9. A gyermek pártfogó felügyelőjével történő együttműködéssel kapcsolatos feladatok.

Kapcsolatot tart a gyermek mellé kirendelt pártfogó felügyelővel a gyermek érdekében.

10. Osztott gyámságnál a gyermekvédelmi gyámi feladatok.

Kezdeményezi/javasolja a gyámhatóságnál egyes gyámi feladatok ellátására a nevelőszülő gyámként történő kirendelését, amennyiben ennek a jogszabályi feltételei fennállnak.

11. Törvényes képviselő keretében ellátandó feladatok.

Eljár a gyermek személyes okmányainak beszerzése érdekében. Kéri a közgyógyellátásra való jogosultság megállapítását, valamint a tartózkodási engedély meghosszabbítását. a gyermek végzendő egészségügyi beavatkozásokhoz nyilatkozatot tesz. A gyermekkel közösen, a szülő véleményét figyelembe véve választja meg a gyermek életpályáját, továbbtanulását, képzését.

12. Önálló életvitellel, munkába állással, utógondozói ellátással kapcsolatos feladatok.

Segíti a gyermeket az önálló életvitel kialakításában. Az otthonteremtési támogatás és az utógondozói ellátás iránti kérelem benyújtásának lehetőségéről tájékoztatja a gyermeket. A nagykorúság elérése előtt legalább két hónappal a gyámhivatal felé jelzi a gyermek utógondozói ellátásra irányuló kérelmét, az utógondozási ellátásra vonatkozó javaslatát és dokumentumait.

13. Vagyon ügyekkel kapcsolatos feladatok

A gyermekvédelmi gyám joga és kötelessége, hogy feladatkörében védje a gyermek vagyoni érdekeit, gondoskodik a vagyon megfelelő hasznosításáról, kezeléséről és a

rendes vagyonkezelés szabályai szerint intézze a gyermek ügyeit. A gyámi fenntartásos betétből pénzfelvételét kérheti a gyámhatóságtól.

14. A helyettes gyermekvédelmi gyámság ellátásával, eseti gyámsággal, eseti vagyonkezelői gyámsággal kapcsolatos feladatok.

A gyermekvédelmi gyám tényleges akadályoztatása estén sürgős, előre nem látható, tervezhető és azonnali intézkedést igénylő ügyekben helyettesíti a gyermekvédelmi gyámot. Tényleges akadályoztatáshoz tartozik a gyermekvédelmi gyám szabadsága, betegsége-táppénze, felmentési ideje és a munkaviszony megszűnése és a gyámság átadása közötti időszakot fedi le. Szakszolgálatunknál a gyermekvédelmi gyámok és a helyettes gyermekvédelmi gyámok közel azonos területi lefedettséggel "párokban" látják el a feladatukat.

A gyámhatósági kirendelés alapján, egy adott ügyre vonatkozóan eseti gyámként a törvényes képviselőt ellátja a gyermek érdekében.

A gyámhatóság kirendelése alapján, mint vagyonkezelő eseti gyám, adott ügyre vonatkozó vagyonkezelői feladatok lát el a gyermek érdekében. Azonban ezt a feladatot csak akkor tudja ellátni, ha azt a szakmai kompetenciája lehetővé teszi.

- *A gyermekvédelmi gyámi munka kiemelt szempontrendszere, alapelvei*

1. A gyermekvédelmi gyám segít és ellenőriz, továbbá együttműködik a gyermekvédelem más résztvevőivel, hiszen feladatait csak úgy tudja ellátni, ha megfelelő együttműködést épít ki mindazokkal, akiket segít, ellenőriz.

2. A gyermekvédelmi gyámság a gyermeki jogok védelmének fontos jogintézménye. Ezt a munkavégzés során szem előtt kell tartani és a gyermeki jogok védelme érdekében a munkáját szükség szerint más jogintézményekkel is össze kell hangolnia, pl. a gyermekjogi képviselővel.

3. A gyermeknek joga van saját vér szerint családjában felnőnie vagy megfelelő helyettesítő családot pótló gondozásban, családias helyettesítő védelemben részesülnie (pl. örökbefogadás, nevelőszülőnél vagy intézményben történő elhelyezés). A gyermekvédelmi gyámnak elő kell segítenie a gyermekeknek a vér szerint családba történő hazagondozását vagy azt, hogy a fiatal lehetőleg családban és ne intézményi keretek között nevelkedjen.

C. Ügyfélszolgálat (nyilvántartás, elhelyezés, ügyelet)

Adatforgalmazásban és szakmai információk tekintetében meg kell felelni az országos adatszolgáltatási követelményeknek, a fenntartói elvárásoknak, a gyámhatóság felkéréseinek és igényeinek, a jogszabályokban rögzített, valamint a Szakszolgálat szervezetén belüli és a szakmai együttműködő partnerszervezetekkel fennálló egyéb

kötelezettségeknek. Ennek érdekében ÜGYFÉLSZOLGÁLAT működik a szakszolgálat keretein belül, amelynek alapvető feladata:

- az iktatás, rendezés, szignálás, sokszorosítás, kiadmányozás, postázás, irattárazás biztosítása,
- a határidő nyilvántartás,
- az adatvédelemmel, az állami és szolgálati titok betartásával kapcsolatos feladatok ellátása. Az egész szakszolgálat szakmaiságát, különös tekintettel az ügyfélszolgálatra, nyilvántartásra áthatja az adatok védelme, így a GDPR Uniós alapelveken alapuló hazai adatvédelmi jogszabályok maximális betartása.

- *Tájékoztatási szolgáltatással kapcsolatos feladatok:*

- A szolgáltató tevékenységgel kapcsolatba került gyermekek, fiatalok, szülők, rokonok illetékességi szint szerinti tájékoztatása,
- az ellátásokból kikerült fiatal felnőttek részére nyújtott tanácsadás,
- a szociális, gyermekvédelmi, pedagógiai és más szakirányú közép-és felsőfokú képző intézmények hallgatóinak ellátása a szüksége szakmai információkkal, adatokkal, tapasztalatokkal.

- *Feladatok az elhelyezés kapcsán (a feladattal megbízott munkatárs közreműködésével):*

- elhelyezési javaslat kialakítása a gondozási hely meghatározásához,
- egyéni elhelyezési terv készítése,
- elhelyezési javaslat a gondozási hely megváltoztatása érdekében,
- az elhelyezési javaslat kialakítása érdekében elhelyezési tanácskozás összehívása, a tanácskozás megszervezése és lebonyolítása,
- az elhelyezési javaslat és az elhelyezési terv megküldése a gyámhivatal részére.

- *Feladatok a nyilvántartás kapcsán:*

- a beutált gyermekek nyilvántartásba vétele, státuszának naprakész kimutatása, irattárazása,
- a beérkezett iratok iktatása és kezelése,
- a gyermekvédelmi szakellátásba utaltak fogadásával/távozásával, az utógondozói, illetve utógondozói ellátásban részesülő gyermekekkel/fiatal felnőttekkel kapcsolatos adminisztrációs feladatok elvégzése, a személyes anyagok naprakész állapotáról való gondoskodás,
- a Csongrád-Csanád megyében gyermekvédelmi szakellátásba kerülő, illetve szakellátásban élők elhelyezési ügyeiről nyilvántartást vezetése,
- a szakellátás területén lévő férőhelyekről / üres férőhelyekről, rendszeres jelentést szolgáltatása a megyei szociális és gyámhivatal, illetve a

- szakminisztérium részére,
- az iratkezelési szabályzatban előírtak alapján az irattárat naprakészen történő kezelése,
- nyilvántartást vezetése az örökbe adható gyermekekről és az örökbefogadásra jelentkező/váró szülőkről,
- a gondozási napok nyilvántartásának naprakészen történő végzése, szükség esetén az érintettek részére hiteles adatokat szolgáltatása.

- *Az ügyfélszolgálat feladatai:*

- diszpécser/ügyeleti tevékenységet biztosít, melynek során ügyfélforgalmat segítő információs szolgáltatások biztosításában vesz részt, illetve az ellátási feladatokban szükség esetén közreműködik,
- 24 órás készenléti/dispécser szolgálatot biztosít a készenléti munkatárs, aki a felmerülő krízis helyzetekben szakszerű segítséget, tanácsadást nyújt, illetve az ideiglenes hatállyal beutalásra váró vagy kerülő gyermekek számára üres férőhelyekről, ideiglenes elhelyezési feladatokat ellátó intézményekről, nevelőszülőkről tájékoztatást nyújt.

D. Örökbefogadás:

- *Az örökbefogadási eljárások és ügyek előkészítésével összefüggő feladatok:*

- Nyilvántartás vezetése a gyámhatóság határozata alapján örökbe fogadhatónak nyilvánított, illetve más okból örökbe fogadható nevelésbe vett gyermekről, valamint szülő, egészségügyi szolgáltatást nyújtó szerv vagy személy, gyermekjóléti szolgálat, családvédelemmel foglalkozó más szerv bejelentése alapján az örökbe fogadható gyermekről.
- Tanácsadás végez válsághelyzetbe került várandós anyáknak.
- Az örökbe fogadni szándékozó személy tájékoztatása az örökbefogadás feltételeiről, így különösen az örökbefogadás előtti tanácsadásról és felkészítő tanfolyamról.
- Az örökbe fogadni szándékozó körülményeinek, egészségügyi és lélektani alkalmasságának vizsgálata az örökbefogadást szabályozó jogszabályokban rögzített szakmai követelmények figyelembe vételével és róla – a gyámhatóság határozat alapján – nyilvántartás vezetése.
- Az egységes örökbefogadási nyilvántartás vezetése a GYVR-ben.
- Gondoskodik az örökbefogadás előtti tanácsadás és örökbefogadói tanfolyam, valamint az örökbefogadás utáni segítséget nyújtó szolgáltatások megszervezéséről.
- A nemzetközi ügyekben eljáró központi hatóság megkeresésére külföldi állampolgárságú gyermek örökbefogadását követően jelentést készít az örökbefogadás helyzetéről.

- Figyelemmel kíséri az örökbe fogadni szándékozó személyhez kötelező gondozásba kihelyezett gyermek beilleszkedését, ellátását, gondozását és tapasztalatairól írásban tájékoztatja a gyámhatóságot.

- *A titkos örökbefogadás előkészítésével kapcsolatos feladatok:*

- A megyei gyermekvédelmi szakértői bizottság véleményének figyelembe vételével kiválasztja a gyermek számára a legmegfelelőbb, érvényes alkalmassági határozattal rendelkező örökbefogadó szülőt.
- Felkészíti a gyermeket, a gondozási helyet és az örökbe fogadni szándékozó személyt az örökbefogadásra.
- Segíti a szülő-gyermek kapcsolat kialakulását, ennek érdekében javaslatot tesz a gyermek örökbefogadó szülőkhöz történő gondozásba történő kihelyezésre és figyelemmel kíséri azt.
- Javaslatot tesz az örökbefogadás engedélyezésére.

- *A nyílt örökbefogadás elősegítése kapcsolatos feladatok:*

- A válsághelyzetben levő várandós anya segítése céljából, valamint a gyermeket örökbe adni szándékozó vér szerinti szülő kérelmére, szándékának megfelelően – a nyílt örökbefogadások előmozdítása érdekében szolgáltatást nyújt. A szolgáltatást igénybe vevővel megállapodást kell kötni.
- A Szakszolgálat megállapodást köt azzal a vér szerinti szülővel és örökbe fogadni szándékozó személlyel, akik a megállapodás megkötése előtt már ismerték egymást és együtt kérik a nyílt örökbefogadást segítő szolgáltatást.

- *A gyermekvédelmi szakszolgáltatásnak az örökbefogadás után követésével kapcsolatos feladati:*

Az örökbefogadást a Szakszolgálat a gyámhatóság által meghatározott időpontig, de legfeljebb 5 évig követi után.

- A gyermek örökbe fogadó családjába és új környezetébe történő beilleszkedésének figyelemmel kísérése.
- A gyermek örökbefogadó családjában történő nevelésének személyes tanácsadással történő segítése.
- A Szakszolgálat az után követés megtörténtéről és annak tapasztalatairól az örökbefogadást engedélyező gyámhatóság tájékoztatása.

- *Az örökbefogadás előtti eljárás előkészítésével, az örökbe fogadni szándékozó alkalmasságának megállapításával kapcsolatos feladatok.*

- Az örökbe fogadni szándékozó jelentkezése, kérelme, szóbeli és írásbeli tájékoztatása, az előírt nyilatkozatok felvétele, GYVR-ben történő nyilvántartásba vétele.

- Az örökbe fogadó szülő egészségügyi, pszichológiai, valamint szociális és családi körülményeinek vizsgálata.
- A háziorvos, szükség esetén szakorvos felkérése annak megállapítására, hogy az örökbe fogadni szándékozó személy egészségi állapotát tekintve alkalmas-e gyermek nevelésére. Választ kell kapnia arra, hogy az örökbe fogadni szándékozó személy szenved-e:
 - a gyermek megfelelő ellátását is korlátozó testi, érzékszervi, értelmi fogyatékoságban,
 - súlyos pszichotikus zavarban,
 - alkoholfüggőségben,
 - kábítószer függőségben,
 - tartós betegségben, illetve bármely a gyermek fejlődését veszélyeztető állapotban
- Az orvosi igazolás, vizsgálati eredmény birtokában az egészségügyileg alkalmatlan személyek kiszűrése, az örökbe fogadni szándékozó pszichikai alkalmasság vizsgálatára történő előkészítése.
- Az örökbe fogadni szándékozó személy pszichikai alkalmasságának vizsgálata szakpszichológussal történik. A vizsgálat alapján feltárásra kerül:
 - az örökbe fogadási szándék motivációja,
 - a család élethelyzete,
 - az örökbe fogadni szándékozó személy életkora és személyisége.

A vizsgálat alapján a pszichológus pszichológiai szakvéleményt készít. A vizsgálat interjúból és a személyiség teszt felvételéből áll. Alkalmazott és javasolt tesztek:

- MMPI
 - CPI
 - Rorschach személyiségteszt
 - Szondi teszt
 - Lücher teszt
 - Wartegg teszt
- Környezettanulmány készítése. Az örökbe fogadni szándékozó személy lakóhelyének felkeresése, helyszíni tájékozódás arról, hogy a környezet, illetve a családi és lakáskörülmények alkalmasak-e gyermek örökbe fogadására, harmonikus fejlesztésére, nevelésére.
 - Az örökbe fogadni szándékozó tájékoztatása a vizsgálat eredményéről.
 - A szakvélemények és vizsgálati eredmények alapján a szakszolgálat álláspontjának kialakítása az alkalmasságot illetően és az örökbe fogadni szándékozó tájékoztatása.

- A tanácsadás tartásáról titkos és nyílt örökbefogadás esetén is jegyzőkönyv felvétele, valamint igazolás kiadása a tanácsadásról.
- Örökbe fogadói tanfolyamok szervezése a vonatkozó jogszabály alapján, tanúsítványok kiadása és nyilvántartása.
- A vizsgálati eredmények, szakvélemények és a becsatolandó okiratok alapján a szakszolgálat javaslatának elkészítése az örökbe fogadni szándékozó alkalmasságának vagy alkalmatlanságának megállapítása céljából az illetékes gyámhivatal felé.
- Ha a szakszolgálat az örökbe fogadni szándékozó személy örökbefogadásra való alkalmasságának megállapítására tesz javaslatot, a javaslatban ki kell térnie az örökbe fogadni kívánó személy:
 - milyen életkorú gyermek,
 - egészséges, illetve egészségileg milyen mértékben károsodott (sérült vagy fogyatékos) gyermek,
 - egy gyermek vagy testvérek, valamint testvérek esetében hány gyermek örökbefogadására alkalmas.
- Alkalmasságot megállapító jogerős határozat alapján az örökbe fogadni szándékozó felvétele a nyilvántartásba és a GYVR rendszerbe. Jogszabályban meghatározott adatlap kitöltése és megküldése az ágazati minisztérium részére.
- Az örökbe fogadni szándékozó szülők tájékoztatása az örökbe fogadás esélyeiről. Kapcsolattartáson keresztül a család alkalmasságát befolyásoló tényezők figyelemmel kísérése.

- *Az örökbefogadással kapcsolatos hatósági döntések előkészítésével kapcsolatos feladatok:*

- Javaslat elkészítése az örökbe fogadni szándékozók alkalmasságára vagy alkalmatlanságára, az alkalmasság meghosszabbítására vonatkozóan.
- Javaslat elkészítése az örökbefogadási alkalmasság felülvizsgálatára vonatkozóan.
- Javaslat elkészítése a hivatalból történő örökbe fogadhatónak nyilvánításra vonatkozóan.
- Javaslat elkészítése a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vonatkozóan.
- Javaslat elkészítése a leendő örökbefogadó szülőnél ideiglenes hatályú elhelyezésre vonatkozóan.
- Javaslat elkészítése az örökbefogadási céllal gondozásba történő kihelyezésre, az örökbefogadás engedélyezésre.
- Igazolás kiállítása a krízis tanácsadásról. Utánkövetési jelentés készítése.

- *Az örökbefogadási eljárás menetével kapcsolatos feladatok:*

- A Szakszolgálat a gyermek örökbefogadhatóságát megállapító határozat jogerőre emelkedéséig beszerzi a gyermeket vizsgáló szakemberektől,

szervektől a gyermek egészségi és személyiségállapotára, valamint a gyermeket gondozó személyektől, szervektől a gyermek családi hátterére vonatkozó korábbi és jelenlegi szakvéleményeket és egyéb dokumentumokat.

- A Szakszolgálat a gyermek örökbefogadhatóságát megállapító határozat jogerőre emelkedését követően - a gyermekvédelmi gyám bevonásával - haladéktalanul kiválasztja a nyilvántartásban szereplő örökbe adható gyermek számára a nyilvántartásban szereplő örökbe fogadni szándékozó személyek közül - a nyilvántartási sorrend figyelembe vételével - a legmegfelelőbbnek látszó örökbefogadó szülőt.
- A kiválasztást az örökbefogadási team (örökbefogadási tanácsadó, örökbefogadási pszichológus, gyermekvédelmi gyám) együttesen végzi.
- Az örökbefogadási tanácsadó a gyermekvédelmi gyámmal együtt meghívja és részletesen tájékoztathatja az örökbe fogadni szándékozó személyt az örökbe fogadható gyermekről. Tájékoztatás után az örökbefogadási szülő kérelmére fényképet mutathat a gyermekről.
- Amennyiben az örökbefogadó szülő a tájékoztatás alapján találkozni szeretne a gyermekkel az örökbefogadási tanácsadó megszervezi a találkozást. A találkozóról a gyermekvédelmi gyámot és a gondozót is értesíteni kell.
- A leendő örökbefogadó szülő a szakszolgálat kapcsolattartási engedélye alapján örökbefogadási céllal felveheti a gyermekkel a kapcsolatot, de a gyermek nem tudhat róla, hogy őt örökbefogadási céllal látogatják meg.
- Amennyiben a kérelmező a megismerkedés alapján további kapcsolatot szeretne kialakítani a gyerekekkel és erről nyilatkozik, az örökbefogadási team által megállapított gyakorisággal, a közösen megbeszélt időpontokban a kapcsolattartási engedély birtokában felkeresheti a gyermeket. A kapcsolattartást az örökbefogadási tanácsadó figyelemmel kíséri és maximum 30 napon belül a team kialakítja az álláspontját a gondozásba történő kihelyezésről.
- Az örökbefogadási tanácsadó figyelemmel kíséri és elősegíti, hogy a volt gondozási hely az örökbefogadó szülőnek átadja a gyermek személyes tárgyait és iratait, élettörténeti könyvét, ruházatát, a gyermek orvosi dokumentációját.
- Amennyiben a nevelésbe vett gyermek nevelőszülője kívánja a gyermeket örökbe fogadni, és a gyermek megfelelő neveléséről gondozásáról legalább egy éve a háztartásában gondoskodik (ennek tényét a szakszolgálat vezetője és a nevelőszülői hálózat működtetője igazolja) akkor a gondozásba történő kihelyezésre javaslatot nem kell tenni.
- A gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermek örökbefogadása esetén amennyiben a gyermeknek nincs gyermekvédelmi gyámja, a képviselőre a gyámhivatal eseti gyámot rendel, aki jogosult a gyermek nevében örökbefogadás engedélyezése iránti kérelem benyújtására. Az eseti gyám a gondozásba kihelyezés és az engedélyezés előtt írásban jognyilatkozatot tesz.

- Ha az illetékes járási gyámhivatal határozattal dönt a gondozásba történő kihelyezésről, akkor a Szakszolgálat a minisztériumot értesíti.
- Az örökbefogadási tanácsadó a kötelező gondozási idő alatt figyelemmel kíséri
 - a kihelyezett gyermek gondozását,
 - a szülő-gyermek kapcsolat alakulását,
 - a gyermek családba történő beilleszkedését.
- A gondozásba kihelyezés figyelemmel kísérése elsősorban rendszeres - heti - helyszíni kapcsolattartáson alapszik. Az örökbefogadási tanácsadó 30 nap elteltével elkészíti a szakvéleményét.
- A Szakszolgálat az örökbefogadási tanácsadó beilleszkedési véleménye, a gyermekvédelmi gyám nyilatkozata és az örökbefogadó szülők kérelme alapján elkészíti a javaslatát az örökbefogadás engedélyezésére vagy elutasítására.
- A gyámhivatal határozattal dönt az örökbefogadás engedélyezéséről és erről a szakszolgálatot is értesíti. Az örökbefogadást engedélyező határozat tartalmazza az örökbefogadási utánkövetésnek az időtartamát, gyakoriságát, valamint az azt végző szervezet vagy Szakszolgálat megnevezését.

- *A nyilvántartással kapcsolatos feladatok:*

A szakszolgálat folyamatosan továbbítja a GYVR rendszerbe a gyermek és az örökbefogadni szándékozó szülők adatait és a szükséges iratokat.

IV.2. Egyéb, a Szakszolgálathoz tartozó feladatellátás bemutatása

- Közvetítői (mediációs) eljárás

A gyermekvédelmi szakellátó rendszerbe utalt gyermek esetében kiemelten fontos a kapcsolatok elakadásainak rendezése. A vérszerinti családjával történő rendszeres és rendezett kapcsolattartás az alapja az eredményes hazagondozásnak.

Az új Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:177. § rendelkezik arról, hogy a gyermekétől különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás elősegítésére a gyámhatóság kérelemre vagy hivatalból közvetítői (mediációs) eljárás igénybevételét rendelheti el.

A gyermekvédelmi szakellátásban lévő – nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett – ideiglenesen elhelyezett vagy nevelésbe vett gyermek és szülője között a rendszeres kapcsolattartást a járási gyámhivatal által szabályozott keretek között lehet gyakorolni. Ez jelentheti a gyermek meglátogatását, hétvégére vagy hosszabb szünetekre való hazavitelét, telefonon vagy egyéb módon való kapcsolatot.

Amennyiben a kapcsolattartás gyakorlása a gyermek szülei között vagy a gyermek és szülő között nem zavartalan, a járási gyámhivatal elrendelheti a közvetítői eljárás igénybevételét. Erre az eljárásra a járási gyámhivatalhoz kérelmet nyújthat be a szülő vagy a gyermek gyermekvédelmi gyámja is, de hivatalból is elrendelhető, ha a gyámhivatal indokoltnak tartja. A közvetítői eljárást a felkért közvetítő a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény alapján folytatja le, és a közvetítő közreműködik abban, hogy a felek között a gyermek érdekeinek megfelelő megállapodás jöjjön létre.

Közvetítő lehet a Gyermekvédelmi Szakértői Névjegyzékéből vagy az igazságügyért felelős miniszter által vezetett névjegyzékből kiválasztott, illetve a megyei területi gyermekvédelmi szakszolgálat által alkalmazott közvetítő.

A felek által kiválasztott közvetítőt a gyámhivatal kéri fel és annak időtartamára a folyamatban lévő gyámhivatali eljárás maximum 4 hónapra felfüggeszti, ami azt jelenti, hogy addig a hivatali eljárás a gyámhivatalban szünetel.

Ha a felek között (kiskorú gyermek esetén a törvényes képviselője bevonásával) megállapodás jön létre, azt a közvetítő megküldi a gyámhivatal részére, és a gyámhivatal azt – amennyiben nem ellentétes a jogszabályokkal és a gyermek érdekeivel – határozattal jóváhagyja. A határozatban foglaltak végrehajtása mindenki számára kötelező.

- Kríziskezelő szolgáltatás

A szakszolgálat a Gyvt. 66. § (3) bekezdés g) pontja szerinti kríziskezelő szolgáltatást biztosít, amelynek feladata az áldozattá vált, gyermekvédelmi szakellátásban lévő gyermekek segítése, az ellátásukkal foglalkozó szakemberek nevelési, gondozási feladatainak támogatása és a krízishelyzet megszüntetése.

A kríziskezelő csoportban részt vevő szakembereket a szakszolgálat foglalkoztatja, a Főigazgatóság által meghatározott díjazásukra esetenként, az adott krízis megoldásában való részvételt követően kerül sor. A kríziskezelő csoportban való részvételre elsősorban pszichológus, pszichiáter, családterapeuta, gyógypedagógus, mediátor és gyermekvédelemmel vagy gyámügyi igazgatással foglalkozó jogász végzettségű személyt, valamint mentálhigiénés szakképzettségű személyt kell felkérni.

A szakszolgálat a szakemberek közül a krízis típusának, okának, a krízisben érintettek létszámának megfelelően szervezi meg az adott krízis kezelését végző csoportot. A kríziskezelő csoportnak legalább három szakemberből kell állnia. A szakszolgálat gondoskodik a kríziskezelő csoportnak a krízis helyszínére történő eljutásáról és működésének feltételeiről. A szakszolgálat a kríziskezelő szolgáltatást a krízisben érintett intézmény fenntartójának megkeresésére vagy hozzájárulásával nyújtja térítésmentesen.

Ha a krízisben érintett intézmény fenntartója nem járul hozzá a kríziskezelő szolgáltatás nyújtásához, a szakszolgálat erről tájékoztatja:

- a) a működést engedélyező szervet, és indokolt esetben ellenőrzés lefolytatását kezdeményezi,
- b) a minisztert a kríziskezelő szolgáltatás visszautasításának kivizsgálása érdekében.

V. Az ellátás igénybevételének módja

A gyermekvédelmi szakszolgáltatás az a tevékenységrendszer, amelynek célja a családból kikerült gyermekek életsorsának minél optimálisabb rendezése.

A szakszolgálati tevékenység igénybevételének módja:

- gyermekvédelmi gyámi tevékenység: gyámhivatali határozat alapján,
- örökbefogadás: gyámhivatali felkérés alapján,
- szakértői bizottság: gyámhivatali felkérés alapján,
- közvetítői (mediációs) eljárás: gyámhivatali felkérés alapján,
- kríziskezelő szolgáltatás nyújtása a jogi szabályozás és módszertani útmutatás szerint,
- szaktanácsadás.

VI. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A Gyvt. 11. § (1a) bekezdésének megfelelően, a gyermekbántalmazással szembeni védelemhez való jogának érvényesítése érdekében a gyermek számára, mint a gyermek törvényes képviselőjének ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozó szervek és személyek a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által jóváhagyott egységes elvek és módszertan alkalmazása szerint járnak el.

A Gyvt. 11. § (2) bekezdésének megfelelően a gyermekvédelmi gyám a gyámhatóság kirendelő határozata alapján

- képviseli a gyermek érdekét, elősegíti jogainak gyakorlását,

- megismeri a gyermek véleményét és közvetíti azt az ellátást nyújtó szolgáltató, intézmény, illetve a gyermek ügyeivel foglalkozó hatóságok felé,
- ellátja a gyermek törvényes képviselőjét, és
- jogszabályban meghatározott ügyekben eljárást kezdeményez.

A Szakszolgálat épületében a gyermekjogi képviselő elérhetősége látható, továbbá a Gyvt. 11/A. § alapján – amennyiben szükséges - biztosított az együttműködés.

VII. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái

A szakmai munkakörben foglalkoztatott munkatársak részére, szakmai továbbképzés keretében, továbbképzési terv alapján folyamatos a felkészültségük biztosítása. Emellett az intézmény munkatársainak lehetőségük van a társintézmények látogatására, továbbá helyi és országos szinten, szakmai konferenciákon való részvételre.

Személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartása

A személyes gondoskodást végző személyek adatait működési nyilvántartásba kell venni. A működési nyilvántartást a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság vezeti. A bejelentési kötelezettségnek a Csongrád-Csanád Megyei TEGYESZ, mint munkáltató tesz eleget. A bejelentési kötelezettség a próbaidőre alkalmazottakra nem vonatkozik.

A **munkavállaló** a működési nyilvántartásba vételhez szükséges adatokat a munkába lépéskor, illetve az adatokban bekövetkezett változásokat 30 napon belül, a továbbképzési, illetve vezető képzési kötelezettség teljesítését követő 30 napon belül köteles a munkáltatónak bejelenteni.

A **munkáltató** a továbbképzésre kötelezett munkavállaló továbbképzési kötelezettségének teljesítését a tárgyévet követő év február 28-ig, a vezető képzésre kötelezett esetén a kötelezettség teljesítését igazoló tanúsítvány bemutatását követő 30 napon belül jelenti a nyilvántartónak.

A nyilvántartó igazolást állít ki, amelyet a munkáltató a munkavállaló részére átad.

Ha a munkavállaló nem tesz eleget a továbbképzési kötelezettségének a nyilvántartó erről értesíti a munkáltatót.

A munkáltató a vezetői megbízással rendelkező adatait bejelenti a nyilvántartónak.

A vezetői megbízással rendelkezők vezetőképzésen, a személyes gondoskodást végző személyek folyamatos szakmai továbbképzésben kötelesek részt venni, melyet a következőképpen szabályoz az intézmény.

Vezetői megbízással rendelkező személyek vezetőképzéséről szóló továbbképzési terve

Vezetőképzésen köteles részt venni:

- az intézményvezető
- Szakértői Bizottság vezetője
- Gyermekvédelmi Gyámok szakmai vezetője.

A vezetőképzés célja a vezetői tevékenységhez szükséges alkalmasság és kompetenciák gyakorlatorientált fejlesztése.

A vezetőképzés szintjei:

a) az alap vezetőképzés:

- alapozó képzési szakaszból és
- megújító képzési szakaszból áll.

Az alap vezetőképzés teljesítésére köteles, *a lakóotthon vezető és a vezető ápoló.*

Az alapozó képzésének időtartama 80 óra, amelyből 30 óra az elméleti és 50 óra a gyakorlati képzés;

A megújító képzésének időtartama 15 óra, amelyből 5 óra az elméleti és 10 óra a gyakorlati képzés.

b) a mester vezetőképzés:

- alapozó képzési szakaszból és
- megújító képzési szakaszból áll.

Mester vezetőképzés teljesítésére köteles az *intézményvezető és a telephely vezető.*

Az alapozó képzésének időtartama 120 óra, amelyből 50 óra az elméleti és 70 óra a gyakorlati képzés;

A megújító képzésének időtartama 25 óra, amelyből 10 óra az elméleti és 15 óra a gyakorlati képzés.

A vezető az alap, illetve a mester vezetőképzés keretében

a) a vezetői megbízás kezdetétől számított *egy éven belül alapozó képzés teljesítésére*, továbbá

b) az alapozó képzés teljesítésének időpontjától számított *két éven belül*, majd ezt követően *kétévenként megújító képzés teljesítésére köteles.*

Ha a vezető a mester vezetőképzés alapozó képzését teljesítette, azt az alap vezetőképzés alapozó képzésének teljesítéseként is el kell fogadni.

Ha a vezető a mester vezetőképzés megújító képzését az adott képzési időszakra nézve teljesítette, azt az alap vezetőképzés megújító képzésének az adott képzési időszakra vonatkozó teljesítéseként is el kell fogadni.

A vezetőképzés a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által jóváhagyott oktatási program alapján történik.

Továbbképzésre vonatkozó terv - részletes szabályait a továbbképzési terv tartalmazza

A továbbképzésre vonatkozó terv a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000 SzCsM rendelet figyelembevételével kerül meghatározásra.

A továbbképzési kötelezettség minősített továbbképzésen való részvétellel teljesíthető. Ugyanazon minősített továbbképzési programon megszerzett továbbképzési pont az adott továbbképzési időszakban csak egyszer vehető figyelembe.

A továbbképzési időszak kezdete a közalkalmazotti jogviszonyt, illetve a képesítési előírásoknak megfelelő szakképesítést megszerzők esetében a munkába állás, a foglalkoztatás megkezdésének, ill. a szakképesítés megkezdésének napja.

Azon személyek számára, akik az előírt továbbképzési időszak vége előtt teljesítették a továbbképzési kötelezettségüket, az új továbbképzési időszak csak az előírt továbbképzési időszak letelte után indul.

Mentesül a továbbképzési kötelezettség alól az a személy, aki:

- a reá irányadó nyugdíjkorhatár eléréséhez 5 évnél rövidebb idő van hátra,
- heti 15 óránál kevesebb időtartamban végez személyes gondoskodást.

A továbbképzések típusai:

- *kötelező továbbképzés*: olyan szakmai továbbképzés, amely a teljes ágazat tekintetében szükséges, lényeges alapképzettség megszerzésére irányul;
- *munkakörhöz kötött továbbképzés*: olyan szakmai továbbképzés, amely az adott munkakörhöz, illetve az adott munkakör esetében érintett ellátotti csoportokhoz kapcsolódó speciális, módszer specifikus ismeretek megszerzésére irányul;
- *választható továbbképzés*: olyan szakmai továbbképzés, amely az egyéni érdeklődés figyelembevételével az önismeret, az egyéni képzettség vagy egyéb speciális ismeretek megszerzését célozza.

A továbbképzési időszak tartama 4 év.

A továbbképzés az alábbi pontokban felsorolt módon teljesíthető:

A továbbképzési időszak alatt a továbbképzésre kötelezett személy

a, a munkaköréhez kapcsolódó területen

1. az Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakképesítést vagy felsőfokú alapképzésben oklevelet szerez,
2. felsőfokú végzettség esetén kiegészítő alapképzésben vagy szakirányú továbbképzésben második vagy további oklevelet szerez,
3. tudományos fokozatot szerez.

b, továbbképzési pontok gyűjtésével:

4. felsőfokú végzettség esetén 80 pontot,
5. egyéb szakképesítés esetén 60 pontot kell megszerezni.

A továbbképzési kötelezettség teljesítésének mérése

A továbbképzési kötelezettség teljesítésének mérése pontozással, ún. továbbképzési pontértékekkel történik. Ha a továbbképzésre kötelezett más jogszabály alapján is köteles továbbképzésben részt venni és ezen kötelezettségének eleget tett, csak a kötelezően előírt pontok felét kell megszereznie.

A továbbképzési pontérték elismerésének feltétele, hogy a továbbképzésre kötelezett személy a továbbképzési időszakban legalább egy szakmai tanfolyamon vegyen részt.

A továbbképzés szervezője a részvételtől a 9/2000 SZCSM rendelet szerinti igazolást adja ki.

Minősített továbbképzési programok:

- szakmai tanfolyam,
- szakmai személyiségfejlesztő foglalkozás,
- szakmai tanácskozás,
- külföldi vagy hazai tanulmányút,
- szakmai műhely,
- szakmai e-learning,
- szakmai blended-learning,
- szakmai terepgyakorlati továbbképzés.

A továbbképzési tervek elkészítése, felülvizsgálata minden év január 31-ig történik.

A továbbképzésre kötelezettek a továbbképzési kötelezettsége teljesítéséhez előírt továbbképzési pontok legalább 20%-át kötelező továbbképzés teljesítésével kell megszereznie. A fennmaradó továbbképzési pontokat megszerzheti kötelező, bármely munkakörhöz kötött vagy választható továbbképzés teljesítésével, azzal, hogy választható továbbképzés teljesítésével legfeljebb az előírt továbbképzési pontok 40%-a teljesíthető.

A szakképzés és továbbképzés finanszírozása a következő forrásokból történhet:

- munkáltatói támogatás,
- pályázatok.

A 9/2000.(VIII.4) SzCsM rendelet 15. § (3) bekezdése alapján a munkáltató az éves továbbképzési tervben szereplő munkavállaló számára a továbbképzésen való részvétel idejére:

- munkaidő-kedvezményt biztosítani,
- távolléti díjat fizetni,
- továbbképzés részvételi díját viselni.

A vezetőképzésre kötelezett esetében a vezetőképzés rá irányadó szintjére, illetve szakaszára vonatkozó képzési díj, vizsgadíj, valamint pótvizsgadíj a munkáltatót terheli. A munkáltató a kötelező vezetőképzés miatti távollét idejére munkaidő-kedvezményt és távolléti díjat köteles biztosítani.

A munkáltató az általa viselendő költséget saját költségvetése terhére finanszírozza.

A munkáltató saját döntése szerint finanszírozza, illetve nem finanszírozza a nem kötelező, önként vállalt 4 éves továbbképzési időszakban nem beszámítható továbbképzésekkel és vezető képzéssel kapcsolatban felmerült kiadásokat.

Egyéb finanszírozási lehetőség: pályázat által támogatott képzésekre történő jelentkezés.

Helyettesítésre vonatkozó terv

A helyettesítésre vonatkozó terv a továbbképzési, illetve vezetőképzésre vonatkozó továbbképzési terv alapján került megállapításra.

A továbbképzésen részt vevő dolgozók, helyettesítése intézményen belül kerül megoldásra, helyettesítési díj nem merül fel.

Pedagógus életpályamodell érvényesülése, vonatkozó képzések biztosítása

- Pedagógus életpályamodellbe sorolható munkakörök: családgondozó, pszichológus, örökbefogadási tanácsadó.
- Jogszabályi háttere a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, amely elrendelte a köznevelési intézmények egységes szempont alapján történő, külső ellenőrzési és értékelési rendszerének bevezetését pedagógus, vezető és intézményi szinten. A külső ellenőrzést megelőzi egy egységes szempontrendszer általi önértékelés.
- A pedagógus-életpályamodellhez kapcsolódó minősítési rendszer a gyermekvédelemben foglalkoztatott pedagógusok szakmai munkájának értékelésével és a pályakép felvázolásával kíván hatást gyakorolni. Egy hosszú távon jól működő pedagógusminősítő rendszer kialakításához azonban feltétlenül szükséges volt, hogy a tartalmi elemeket, az eljárásrendet, valamint a módszereket és eszközöket megismerjék az érintett munkatársak. Így válhat a pedagógusminősítés rendszere a gyermekvédelemben is a minőségbiztosítás eszközévé.
- Az életpálya fokozatok a pedagógusok előmeneteli rendszere (Nkt. 64-65. §)
 - fokozat. Gyakornok (2-4 év)
 - fokozat: Pedagógus I. (6-9 év)
 - fokozat: Pedagógus II. (min. 6 év)
 - fokozat: Mesterpedagógus (feltétele: 14 év gyakorlat, szakvizsga 2. minősítés)
 - fokozat: Kutatótanár (fele: PhD 8/14 év gyakorlat, 2. minősítés)
 -
- Az intézményünkben 2018 óta mesterpedagógus program is működik, amely a saját

szülei gondoskodását nélkülöző gyermekek traumatikus élmény maradványainak csökkentését, az átélt emocionális veszteségek csillapítását, a szerep repertoár fejlesztését és a szocializációs hiányosság pótlását szolgálja a szaktanácsadás keretében.

VIII. A Szakmai programhoz csatolandó mellékletek

1. számú melléklet: SZMSZ

Szeged, 2021. március „2...”

Az intézmény Szakmai programját jóváhagyom.

Szeged, 2021. március „2.....”

